

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 6Co/66/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8611204311
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 11. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Straka
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2012:8611204311.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v právnej veci žalobcu Orange Slovensko, a.s., so sídlom Prievozská 6/A, 821 09 Bratislava, IČO: 35 697 270, zastúpený Mgr. Martinom Katriakom, advokátom, Dr. Vladimíra Clementisa 10, 821 02 Bratislava, proti žalovanému Q. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. XXX/XX, XXX XX U., za účasti vedľajšieho účastníka Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, Ľuda Zúbka 2, 841 01 Bratislava - Dúbravka, IČO: 42 176 778, zastúpený JUDr. Ambrózom Motykom, advokátom, Nám. SNP 7, 091 01 Stropkov, v konaní o zaplatenie sumy 404,28 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Svidník č.k. 3C 78/2011-42 zo dňa 18.11.2011 jednohlasne takto

rozhodol:

I. P o t v r d z u j e rozsudok vo výroku o trovách konania.

II. Účastníkom konania a vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

o d ô v o d n e n i e :

Žalobca sa v predmetnej veci domáhal zaplatenia 404,28 Eur s príslušenstvom. Do konania vstúpil vedľajší účastník a namietal zmluvnú pokutu ako neprijateľnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve.

Okresný súd Svidník (ďalej len „prvostupňový súd“) žalobe vyhovel v časti o cenu služby („hovorné“) v rozsahu 72,34 Eur s úrokom z omeškania 9% od 26.2.2010 do zaplatenia a v časti o zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 331,94 Eur s príslušenstvom s poukazom na ust. § 53a zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) žalobu zamietol. Zmluvnú pokutu vyhodnotil ako neprijateľnú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve. Prvostupňový súd priznal vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania 153,53 Eur.

Proti rozsudku v časti výroku o trovách konania medzi žalobcom a vedľajším účastníkom podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Navrhol uznesenie zmeniť tak, aby vedľajšiemu účastníkovi náhrada trov priznaná nebola. Uviedol, že vedľajší účastník vstúpil do celého konania a mal rovnaké práva a povinnosti ako účastník, na ktorého stranu sa pripojil. Žalovaný nemal vo veci plný úspech, preto nemal vo veci plný úspech ani vedľajší účastník. Za nesprávny považoval tiež postup prvostupňového súdu pri určení hodnoty veci.

Vedľajší účastník v podanom odvolaní navrhol, aby odvolací súd rozsudok v napadnutej časti ako vecne správne potvrdil (§ 219 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) s tým, že do konania vstúpil iba vo vzťahu k nároku na zaplatenie zmluvnej pokuty.

Odvolaací súd preskúmal rozsudok v rozsahu suspenzívneho (odkladného) účinku odvolania vo výroku o trovách konania (§ 206 ods. 3 O.s.p.) spolu s konaním ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s ustanovením § 214 O.s.p. a zistil, že odvolanie nie je dôvodné.

Podľa § 142 ods. 1 O.s.p. účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Podľa § 93 ods. 2 O.s.p. ako vedľajší účastník sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu.

Podľa § 93 ods. 4 O.s.p. v konaní má vedľajší účastník rovnaké práva a povinnosti ako účastník. Koná však iba sám za seba. Ak jeho úkony odporujú úkonom účastníka, ktorého v konaní podporuje, posúdi ich súd po uvážení všetkých okolností.

Žalobcom žalovaná pohľadávka pozostávala z neuhradených služieb vo výške 72,34 Eur a zmluvnej pokuty vo výške 331,94 Eur. Uplatnené nároky sú samostatne žalovateľnými nárokmi.

V prípade, ak súd prejednáva v spoločnom konaní viacero právnych vecí, považuje sa na účely rozhodnutia o náhrade trov konania každá z týchto vecí za samostatnú. V takom prípade treba samostatne posúdiť mieru úspechu a neúspechu účastníkov (§ 142 ods. 1 a ods. 2 O.s.p.), ďalej zvážiť, či neúspech nebol len v nepatrnej časti alebo či rozhodnutie o výške plnenia nezáviselo od znaleckého posudku alebo úvahy súdu (§ 142 ods. 3 O.s.p.), a to samostatne vo vzťahu ku každej z týchto vecí.

Uvedené konania o čiastkových nárokoch majú totiž spoločné iba to, že sa o nich rozhoduje v jednom konaní (porov. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3MCdo 11/2011 zo dňa 11.10.2012, tiež P. F., K. V.: Trovy konania v civilnom procese, Mimoriadne vydanie Bulletinu slovenskej advokácie, str. 54, 55, 1997, cit. „Nie je možné považovať za čiastočný úspech, ak žaloba, v ktorej sa uplatnili viaceré nároky, bola čiastočne úspešná a čiastočne sa zamietla tak, že úspech i neúspech sa týkali samostatných nárokov (samostatných právnych dôvodov žaloby). V takom prípade sa plný úspech alebo čiastočný úspech vo veci skúma so zreteľom na každý nárok, ktorý by ináč mohol byť samostatne uplatnený. Taký prístup by mal nájsť aj vyjadrenie vo výroku o náhrade trov konania.“

Vedľajší účastník vstúpil do konania podľa § 93 ods. 2 O. s. p. s tým, že podľa § 93 ods. 4 O. s. p. má rovnaké práva a povinnosti ako účastník, pričom koná iba sám za seba. Z obsahu spisu nepochybne vyplýva, že vedľajší účastník nenamietal časť uplatneného nároku vo výške 72,34 Eur. Naopak namietal iba zmluvnú pokutu ako neprijateľnú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve poukazujúc na ust. § 53a OZ (čl. 28). Inými slovami povedané žiadal naplnenie cieľa v čl. 6 ods. 1 smernice Rady 93/13 EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, podľa ktorého sú štáty povinné zbaviť spotrebiteľov účinkov nekalých klauzúl.

Procesná aktivita vedľajšieho účastníka evidentne súvisí s ochranou spotrebiteľa, ktorej sa priznáva význam pri zvyšovaní kvality života spotrebiteľov (porov. rozsudok súdneho dvora Mostaza Claro C-168/05, bod 37, cit.: Okrem toho, smernica, ktorá smeruje k posilneniu ochrany spotrebiteľa, predstavuje podľa článku 3 ods. 1 písm. t) ES opatrenie nevyhnutné na splnenie poslania zvereného Spoločenstvu a, najmä, na zvýšenie životnej úrovne a kvality života v celom Spoločenstve (pozri analogicky v súvislosti s článkom 81 ES rozsudok Eco Swiss, už citovaný, bod 36).

Takýmto prostriedkom ochrany môže byť aj inštitút náhrady trov konania, v rámci ktorého nemožno poprieť aj jeho sankčnú povahu (pre porovnanie uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 14. 9. 2011 sp. zn. 7 MCdo 4/2010, cit. „Vo všeobecnosti platí, že náhradu nákladov konania ovláda zásada úspechu vo veci, ktorá je doplnená zásadou zavinenia. Zmyslom využitia zásady zavinenia je sankčná náhrada nákladov konania....., tiež uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa

16.6.2011 sp. zn. II. ÚS 281/2011). Ide síce o problém zavinenia konania ale niet dôvodu popierať tento sankčný aspekt aj pri viac-menej svojoľnom podávaní návrhov na priznanie nedovoleného plnenia.

Ak žalobca používa naďalej zmluvnú podmienku, ktorá už bola právoplatne určená za neprijateľnú, nielenže porušuje zákonný zákaz používania takejto klauzuly (§ 53a OZ), ale takéto konanie je na úkor kvality a očisty verejného života (záujem na spotrebiteľských vzťahoch bez nečestných klauzúl (uznesenie súdneho dvora C-786/10, bod 50, rozsudok C-618/10 Banco Espanol, bod 42). Je preto logický dôvod konštatovať, že žalobca zaviniel vznik trov konania, ktoré by inak neboli vznikli, ak by nepoužíval už raz právoplatne súdom zakázanú zmluvnú podmienku (rozsudky Krajského súdu v Prešove zo dňa 29.6.2010 sp. zn. 2Co 137/2010, tiež zo dňa 9.5.2011 sp. zn. 18Co 136/2010).

Je preto namieste, aby sa priznala vedľajšiemu účastníkovi náhrada trov konania nielen z dôvodu jeho úspechu, ale aj ako odradenie pre žalobcu z dôvodu, že naďalej používa neprijateľnú zmluvnú podmienku.

Dôležitá je pri trovách konania aj ich náhradová funkcia (porov. nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 17.12.2004, sp. zn. II. ÚS 31/04, cit. „Pri tomto výklade treba venovať pozornosť zmyslu a účelu inštitútu náhrady trov konania. Výklad náhrady trov konania nesmie obmedzovať, resp. brániť v reálnom uplatnení základného práva zaručeného v čl. 20 ods. 1 ústavy a v čl. 1 Dodatočného protokolu.)

Vedľajší účastník vstúpil do konania a podľa jeho podania sa sústredil na zbavenie spotrebiteľa účinkov neprijateľnej a zakázanej neprijateľnej zmluvnej podmienky. Odvolací súd by sa stotožnil so žalobcom, ak by vedľajší účastník bránil spotrebiteľa aj pred plnením povinnosti zaplatiť cenu za prijatú službu. O takýto prípad sa ale v predmetnej veci nejedná.

Zákonodarca v § 137 O.s.p. explicitne u právnických osôb zaoberajúcich sa kolektívnou ochranou práv zvýraznil v rámci indikatívneho výpočtu trov konania aj výdavky takejto osoby. Z dôvodovej správy „Navrhovaná právna úprava bude dopadať aj na ďalšie právnické osoby, ktoré sú v súlade s právnymi aktmi Európskej únie aktívne legitimované na kolektívnu ochranu zákonom chránených záujmov, napr. vo sfére ochrany pred diskrimináciou, alebo vo sfére kolektívnej ochrany práv spotrebiteľa. V týchto prípadoch budú osobitnými predpismi napr. zákon č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon), zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a zákon č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní. Navrhovaná právna úprava bude predstavovať aj výrazný príspevok ku kolektívnej ochrane práv osôb“.

Ani judikatúra Súdneho dvora Európskej únie nevidí žiadny dôvod na poskytnutie právnej ochrany aj právnickej osobe „Zásada účinnej súdnej ochrany, ako je stanovená v článku 47 Charty základných práv Európskej únie, sa má vykladať v tom zmysle, že nie je vylúčené, aby sa jej dovolávali právnické osoby, a pomoc poskytnutá na základe tejto zásady môže zahŕňať najmä oslobodenie od platenia trov konania alebo zastupovanie advokátom“ (porov. rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-279/09). Niet dôvodu na výnimku ani v prípade vedľajšieho účastníka a jeho práve na náhradu trov konania.

Občiansky súdny poriadok v ust. § 24 a nasl. umožňuje každému účastníkovi dať sa zastúpiť v konaní zástupcom, ktorého si zvolí. Takýmto zástupcom môže byť i advokát. Občiansky súdny poriadok vo svojich ustanoveniach pritom nevylučuje, aby sa vedľajší účastník nemohol dať zastúpiť zástupcom a aby mu nemala byť priznaná náhrada trov vzniknutých v súvislosti s právnym zastupovaním. U právnických osôb zameraných na kolektívnu ochranu práv môže ísť o rôzne záujmové zameranie a dokonca špecializáciu (napr. bytové spotrebiteľské veci, finančný trh a iné). Služba advokáta je pochopiteľná a logická, pretože úspech v súdnom konaní je determinovaný nielen tým, kto a aké právo má (hmotnoprávny aspekt), ale aj schopnosťou toto právo uplatniť (procesnoprávny aspekt). Náklady s tým spojené sú v zásade účelné. Vyššie uvedené sa v plnej miere vzťahuje tiež na možnosť vedľajšieho účastníka dať sa zastupovať v konaní advokátom.

Vedľajší účastník ako osoba konajúca sama za seba bol z procesného hľadiska plne úspešný, a preto mu náhrada trov konania prináleží zo sumy korešpondujúcej uplatnenej neprijateľnej zmluvnej pokute v celom rozsahu.

Tarifná hodnota pri určení výšky advokátskej odmeny vedľajšieho účastníka bola stanovená správne. Správne vychádzal prvostupňový súd, keď k istine, ktorá bola predmetom konania prirátal aj príslušenstvo k tejto istine, a to úroky z omeškania a tak stanovil hodnotu sporu, z ktorej vypočítal tarifnú odmenu advokáta. Keďže celé peňažné plnenie predstavovalo nielen istinu, ale aj úroky z omeškania, je potrebné k tomuto pristúpiť tak, že tarifná odmena advokáta je počítaná aj z kapitalizovaných úrokov z omeškania. Aj príslušenstvo pohľadávky bolo predmetom súdneho konania a predstavuje základ pre výpočet trov konania (porov. uznesenie Krajského súdu v Prešove zo dňa 19.1.2007 sp. zn. 7Cob 62/2006).

Na základe uvedeného odvolací súd rozsudok vo výroku o trovách konania ako správny potvrdil (§ 219 ods. 1 O.s.p.).

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol v zmysle ust. § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s ust. § 142 ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. tak, že účastníkom konania a vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, pretože žalobca bol neúspešný a druhá strana si trovy neuplatnila.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.